

Список використаних джерел:

1. Попадинець Н.М., Галаченко О.О., Данило Я.І. Туристично-рекреаційна діяльність: еколого-економічні аспекти. *Регіональна економіка*. 2023, №2. С. 117-124. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-2-12>
2. Шитри В.О. Підвищення конкурентоспроможності та перспективні напрямки розвитку туризму в Швеції : кваліфікаційна робота бакалавра; наук. кер. Добрянська Н.А.; Одеський національний технологічний університет. Одеса. 2024. 106 с.

Остапчук І. О.
*кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри
туризму та економіки*
Чорна К. І.
*здобувачка освіти спеціальності 242 Туризм і рекреація
першого курсу магістерського рівня*
Криворізький державний педагогічний університет
м. Кривий Ріг, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗАКЛАДІВ ПЕРЕДМІСТЯ КРИВОГО РОГУ

Останні кілька років мали двоякий вплив на організацію рекреації жителів Кривого Рогу. З одного боку, економічні труднощі призвели до закриття баз відпочинку, санаторіїв і профілакторіїв промислових підприємств, а військові дії на півдні України спричинили втрату оздоровчих закладів на узбережжях морів. З іншого боку, ці обставини, разом із пандемією COVID-19, стимулювали розвиток внутрішньої рекреації. За цей час були оновлені та розширені бази відпочинку, переформатовані туристичні бази, створені нові рекреаційні комплекси у передмісті Кривого Рогу. Як показує досвід організації власного літнього сімейного відпочинку знайти в сезон заклад із оптимальним поєднанням ціна/якість послуг завдання із зірочкою для жителів великого промислового міста, деякі заклади на початку червня повністю заброньовані до кінця серпня. Що підтверджує актуальність дослідження.

Передмістя Кривого Рогу можна охарактеризувати як таке, що володіє високим потенціалом для рекреаційного освоєння: наявний потенціал підземних мінеральних вод (який майже не реалізується), штучних лісів (лісосмуги вздовж узбережжя Карачунівського водосховища та річок), мілких і теплих річок, природних пляжів; у деяких місцевостях створено пізнавальні та розважальні заклади, організовано аматорські заняття (страусова ферма у с. Грузьське, наявні місця розведення коней та організації кінних прогулянок, популярні рибальські місцевості) є зелені садиби, є потенціал природних та культурних пам'яток, можливості для розвитку активних видів рекреації [1, с. 130].

В різних джерелах авторками було зібрано інформацію про рекреаційні заклади передмістя Кривого Рогу, які найчастіше відвідуються саме місцевими

мешканцями. Всі вони розташовані у сільській місцевості де екологічна ситуація є значно сприятливішою в порівнянні з містом. Тому для дослідження було відібрано заклади розташовані у: Лозуватці, Чкалівці, Мар'янівці, Кудашівці, Софіївці (див. рис. 1).

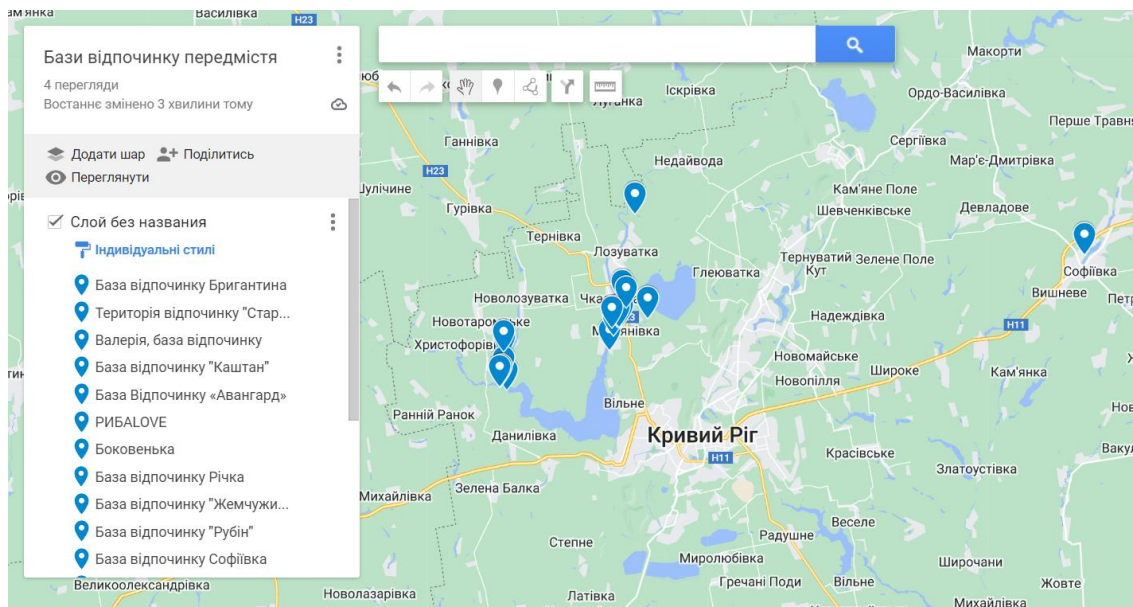

Рис.1. Картохема туристично-рекреаційних закладів передмістя Кривого Рогу [2, с. 24].

Аналіз показує нерівномірний розподіл рекреаційних закладів у передмісті Кривого Рогу, які значно зосереджені на захід від міста, ближче до водойм, таких як Карачунівське водосховище, річок Інгулець, Бокова та Боковенька. Це пояснюється сезонним характером послуг, орієнтацією на літній період відпусток і вихідних, а також можливістю оздоровлення дітей та молоді. Важливу роль відіграє доступність води для купання, що робить їх привабливою альтернативою пляжному морському відпочинку. Провідним критерієм для обрання місця рекреації є водойма з облаштованою пляжною зоною, однак для цих потреб не використовуються Макортівське та Південне водосховища, які останні два роки зазнали суттєвих змін внаслідок військової агресії.

Причиною такого однобокого розвитку рекреаційної приміської зони є також специфіка її розбудови в радянський період, коли ряд потужних промислових підприємств міста намагався максимально забезпечити робітникам та їх дітям повноцінне оздоровлення неподалік від Кривого Рогу. Саме такі санаторії, туристичні бази, дитячі оздоровчі табори після 1991 року поступово були передані у приватну власність і переоблаштовані у сучасні рекреаційні комплекси доступні не лише співробітникам конкретних підприємств.

Для виконання порівняльного аналізу туристично-рекреаційних закладів ми спирались на такі показники як: транспортна доступність закладу, широкий асортимент та якість надаваних послуг, особливості маркетингової стратегії, сезонність функціонування, робота у попередньому і поточному оздоровчих літніх сезонах, цінова політика і комплексність послуг.

За визначеними показниками було з'ясовано, що найкращими туристично-рекреаційними закладами є бази відпочинку «Івушка», «Бригантина», «Ribalove», «Авангард», «Біла акація», «Боковенька», «Каштан». Саме ці заклади вирізняються широким спектром послуг та товарів, комфортним розміщенням, зручним форматом організації харчування, асортиментом додаткових послуг, орієнтацією на сімейний та молодіжний відпочинок, мають гарно облаштовані функціональні зони.

Нижчі оцінки отримали такі заклади, як: «Софіївка», «Richka», «Datcha», «Жемчужина», «Валерія», «Іва», «Геолог». Відрізняються меншим спектром основних і додаткових послуг, менш комфортними умовами розміщення, відсутністю організованого харчування, невеликою площею загальнодоступних для користування туристів зон, зокрема вузький пляж, невеликі озеленені зони, відсутність зон для активної рекреації і прогулянок.

Найнижчу оцінку отримали бюджетні варіанти закладів: «Рубін», «Старий пором», «Афаліна», «Джерельце», «Сонячна», «Ветерок». Які не пропонують рекреантам нічого окрім доступної водойми для купання (не завжди чистої та великої) та мінімальних для комфортного перебування умов (невеликі і не завжди охайні санітарні кімнати, невеличкі застарілі альтанки).

Згідно отриманих оцінок, та аналізу ресурсного потенціалу ми вважаємо, що цей потенціал реалізується досить посередньо. Причинами слугують ймовірно ризикованість ведення підприємницької діяльності в умовах воєнного стану не дивлячись на значний попит рекреантів, який не спаде щонайменше 5-10 років. Однак тут слід зауважити, що є можливості створювати повноцінні туристично-рекреаційні комплекси за умов залучення місцевого населення, громадських організацій, керівництва об'єднаних територіальних громад та інших зацікавлених сторін. Можливо навіть залучати ті самі промислові підприємства на взаємовигідних умовах, оскільки важка промисловість у місті працює і співробітники повинні мати можливість відновити фізичні і духовні сили свої та членів своїх сімей.

В подальшому деякі із наявних туристично-рекреаційних закладів можуть бути адаптовані під потреби реабілітації військових або надавати більш широкий спектр фізичного та психологічного відновлення для всіх громадян.

Список використаних джерел:

1. Фізична географія Криворіжжя : монографічна навчальна книга / В. Л. Казаков та ін. Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2015. 272 с.
2. Чорна К. І. Аналіз туристично-рекреаційного потенціалу передмістя Криворіжжя : кваліфікаційна робота / керівник – к. г. н., доцент Остапчук Ірина Олександрівна. Кривий Ріг, 2024. 89 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10304>